

Sygn. akt I Ca 210/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

SSO Joanna Składowska

Protokolant sekr. Joanna Wolczyńska-Kalus

po rozpoznaniu w dniu 6 sierpnia 2014 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa D. B. i L. B. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa – Szefowi (...) Zarządu (...) w B.

o ochronę naturalnego środowiska człowieka

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku

z dnia 20 marca 2014 r. sygn. akt I C 335/12

1. oddała apelację;

2. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa Szefa (...) Zarządu (...) w B. na rzecz powodów solidarnie D. B. i L. B. (1) kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 210/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 20 marca 2014 roku Sąd Rejonowy w Łasku w sprawie I C 335/12 zasądził od pozwanego Skarbu Państwa - Szefa (...) Zarządu (...) w B. na rzecz powodów L. B. (2) i D. B. - solidarnie kwotę 15 500 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 25 września 2012 roku

do dnia zapłaty (pkt 1.), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2.), zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 433,52 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania (pkt 3.) oraz nie obciążył stron kosztami sądowymi związanymi

z opinią biegłego poniesionymi tymczasowo przez Skarb Państwa oraz opłatą sądową, od uiszczenia której w części powodowie zostali zwolnieni.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych, które Sąd Okręgowy podziela i uznaje za własne:

Powodowie L. B. (2) i D. B. są właścicielami na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej nieruchomości - położonej w miejscowości B., gmina B., składającej się z działki nr (...) o powierzchni 1, 56 ha - objętej księgą wieczystą Kw nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Łasku V Wydział Ksiąg Wieczystych.

(...)powodów położone są w okolicy lotniska wojskowego w Ł.. Pomiary emisji hałasu lotniczego do środowiska na terenie jednostki wojskowej w Ł. oraz w rejonie zabudowy mieszkaniowej podczas lotów samolotów (...) były przedmiotem badania i analizy pozwanego w 2007 roku.

Przed utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania lotniska wojskowego (na dzień 11 kwietnia 2010 roku) część działek powodów przeznaczona była pod zabudowę mieszkaniową. Z dniem 11 kwietnia 2010 roku na mocy Uchwały Sejmiku Województwa (...) został utworzony obszar ograniczonego użytkowania lotniska wojskowego Ł. i przedmiotowe nieruchomości powoda znalazły się w strefie A tego obszaru. Z uwagi na położenie nieruchomości w strefie ograniczonego użytkowania powodowie utracili możliwość przeznaczenia przedmiotowych działek pod zabudowę mieszkaniową.

Utrata wartości rynkowej nieruchomości powodów tj. działki nr (...) w wyniku wejścia w życie z dniem 12 kwietnia 2010 roku uchwały Sejmiku Wojewódzkiego Nr (...)

z dnia 9 lutego 2010 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania lotniska wojskowego Ł. (według stanu na kwiecień 2010 r.) i cen na dzień październik 2013 roku wynosi 15 500 zł.

Sąd I instancji wskazał, że podstawę prawną żądania powodów stanowi art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm. - dalej „p.o.ś”).

Sąd Rejonowy tytułem odszkodowania za ubytek wartości nieruchomości zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 15.500 zł wynikającą z opinii biegłych. Kwota ta w ocenie Sądu a quo wyrównuje ubytek majątkowy powodów i nie prowadzi do ich wzbogacenia. W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił.

O odsetkach Sąd I instancji rozstrzygnął na podstawie art. 481 § 1 k.c., zasądzając od pozwanego na rzecz powodów kwotę 15.500 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 25 września 2012 roku - dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu – do dnia zapłaty.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się pozwany, który zaskarżył go w części dotyczącej zasądzonych przez Sąd I instancji odsetek. Przedmiotowemu orzeczeniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania w postaci art. 321 k.p.c, w związku z naruszeniem norm prawa materialnego, wynikających z treści art. 363 § 2 K.c, polegające na zasądzeniu odsetek od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu, gdy tymczasem odsetki te powinny być liczone od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżanego wyroku w części dotyczącej zobowiązania pozwanego do uiszczenia odsetek od kwoty 15.500 złotych od terminów wskazanych w punkcie pierwszym sentencji wyroku, poprzez zasądzenie ich od dnia wydania orzeczenia, a także wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów zastępstwa adwokackiego za II instancję wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że nie zasługuje na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 321 k.p.c., zgodnie z którym sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Trzeba bowiem zauważyć, że pismem z dnia 4 marca 2014 roku złożonym na rozprawie w dniu 6 marca 2014 roku pełnomocnik powodów skonkretyzował powództwo wnosząc o zasądzenie kwoty 27.600 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 września 2012 roku do dnia zapłaty (k. 119, 121). Wobec tego nie sposób uznać przedmiotowy zarzut za skuteczny, skoro Sąd I instancji orzekł o odsetkach zgodnie z żądaniem strony powodowej, przy czym zasądził je od kwoty 15.500 zł.

Wskazać należy, że roszczenie z art. 129 ust. 2 p.o.ś. jest roszczeniem odszkodowawczym, a szkoda obejmująca zmniejszenie wartości nieruchomości, podlegać może naprawieniu z natury rzeczy wyłącznie przez zapłatę określonej sumy pieniężnej. Tym niemniej zauważyć należy, iż ustawodawca, kierując się dążeniem do ochrony interesu poszkodowanego, co do zasady, określił w art. 363 k.c. uprawnienie poszkodowanego do dokonania wyboru sposobu skompensowania każdej szkody. Jeżeli termin spełnienia świadczenia odszkodowawczego nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, jego wymagalność należy określać zgodnie z art. 455 k.c., a więc niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania zobowiązania. Zatem roszczenie odszkodowawcze staje się pieniężnym po skonkretyzowaniu jako żądania zapłaty określonej sumy. Opóźnienie w zapłacie po takim wezwaniu rodzi roszczenie o zasądzenie odsetek ustawowych, zgodnie z art. 481 § 1 k.c.

Żaden przepis ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo o ochronie środowiska, (art. 129 – 136), która stanowi podstawę odpowiedzialności pozwanego, nie przewiduje konieczności ustalenia przez sąd wysokości odszkodowania. Ocena rozmiaru poniesionej przez poszkodowanego szkody, i w konsekwencji zasadności żądanego odszkodowania, podlega weryfikacji sądowej dopiero w razie sporu między stronami. Wyrok sądu w tym zakresie nie ma charakteru konstytutywnego, nie jest zatem źródłem zobowiązania pozwanego do zapłaty, pozostaje nim ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

Jeżeli pozwany uważał, że żądane odszkodowanie jest wygórowane, to mógł zapłacić świadczenie w wysokości ustalonej przez siebie z zastrzeżeniem zwrotu. Wówczas, gdyby okazało się, że odszkodowanie w ogóle nie przysługuje powodowi albo przysługuje w mniejszej wysokości, po orzeczeniu sądu pozwany mógłby żądać zwrotu całego świadczenia albo nadpłaty (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2010 roku, II CSK 434/09, LEX nr 602683, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2013 roku, I CSK 667/12, LEX nr 1391106).

Wbrew stanowisku zawartemu w uzasadnieniu apelacji, pozwany już po wezwaniu przedsądowym do zapłaty odszkodowania posiadał wiedzę o tym, że strona powodowa będzie występować do sądu z roszczeniem odszkodowawczym, a więc chcąc uniknąć kosztów związanych z zaspokojeniem jego roszczeń, winien podjąć czynności mające na celu ustalenie, w jakiej wysokości roszczenie powoda zasługuje na uwzględnienie.

Uznawszy zatem, że stan opóźnienia w spełnieniu roszczenia powodów powstał w dniu 25 września 2012 roku, należało odrzucić koncepcję pozwanego, zgodnie z którą powodowi przysługuje roszczenie odsetkowe dopiero od dnia wyrokowania. Jeżeli dłużnik nie płaci odszkodowania w terminie, tj. z reguły niezwłocznie po wezwaniu, o którym mowa w art. 455 k.c., niekiedy zaś już w dniu wyrządzenia szkody, wierzyciel nie ma możliwości czerpania korzyści z należnego mu świadczenia pieniężnego. Doznany przez niego z tego powodu uszczerbek powinien więc być pokryty przez przyznanie mu odsetek za opóźnienie w zapłacie wymaganej sumy. Pozwany odwołał się do nurtu orzecznictwa, zgodnie z którym zasądzenie odszkodowania według cen z daty wyrokowania uzasadnia zasądzenie odsetek dopiero od tej daty (vide: wyrok SN z dnia 10 lutego 2000 r., II CKN 725/98, Lex nr 40488). Skarżący reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie wykazał jednak, że ceny obowiązujące w dacie wezwania pozwanego do zapłaty (odpis pozwu doręczony w dniu 24 września 2012 roku) różnią się istotnie od cen przyjętych w dacie wyrokowania, a ustalonych na podstawie opinii biegłego z dnia 14 października 2013 roku. W marginesie należy stwierdzić, że biegły ustalając utratę wartości przedmiotowej

nieruchomości oparł się na analizie transakcji w latach 2007-2013, a ponadto odstęp czasowy między wezwaniem do zapłaty a wydaną przez biegłego opinią jest stosunkowo niewielki, toteż wydaje się, że udowodnienie wspomnianej różnicy cen jest mało prawdopodobne.

Mając na uwadze wszystkie poczynione wyżej rozważania, Sąd Okręgowy apelację pozwanego na podstawie art. 385 k.p.c. jako bezzasadną oddalił.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i § 6 pkt 3), § 13 ust. 1 pkt 1 i § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. j. Dz. U. z 2013 r., 461), obciążając nimi stronę przegrywającą.